

Årsberättelse 2022 SLU Nationellt centrum för djurvård, SCAW

SCAW:s historia

Regeringen föreslog i budgetpropositionen inför 2008 att landets kompetens inom djurskyddsområdet bör samlas och att aktiviteter inom djurskyddsområdet bör samordnas. De föreslog därför att ett centrum för djurskyddsforskning med betoning på lantbrukets djur och försöksdjur skulle inrättas av SLU. Centrumet skulle hantera frågor inom djurskyddsområdet. Nationellt centrum för djurvård, SCAW, bildas således 2008 och placeras under VH-fakulteten. SCAW:s fokusområden var då livsmedelsproducerande djur och försöksdjur. De rent administrativa arbetsuppgifterna har köpts in från andra institutioner, fram till och med 2014 Husdjurens miljö och hälsa och från och med 2015 Husdjurens utfodring och vård.

Efter tio verksamma år lät SLU utvärdera SCAW:s verksamhet under åren 2019-2020. Utredningen leddes av en extern utredare, Charlotte Hallén Sandgren, tillsammans med sekreterare Kristina Dahlborn, SLU. Utredningen avrapporterades i mars 2020.

Den 1 februari 2021 bildades Nya SCAW, med sitt huvudsakliga uppdrag fokuserat på livsmedelsproducerande djur. Samtidigt fick SCAW en ny föreståndare, Lotta Berg.

SCAW:s styrgrupp

SCAW:s styrgrupp består av fem ordinarie ledamöter, meriterade forskare, från SLU. Styrgruppen har även adjungerade ledamöter, representanter från Näringsdepartementet, Jordbruksverket, Livsmedelsverket, externa universitet och länsstyrelserna. Nuvarande styrgrupp tillsattes våren 2022 och styrgruppen har under 2022 haft fyra styrgruppsmöten. I tabellen nedan ses styrgruppens nuvarande sammansättning.

Ordinarie ledamöter	Adjungerade ledamöter
Linda Keeling, ordförande, SLU	Amanda Bertilsson, Näringsdepartementet
Lena-Mari Tamminen, SLU	Helena Elofsson, Jordbruksverket
Ivar Vågsholm, SLU	Ingrid Ragnarsson, länsstyrelsen
Anna Wallenbeck, SLU	Anna Lindgren, Livsmedelsverket
Carl-Gustaf Thulin, SLU	Lotta Berg, SCAW
	Elin Spangenberg, SCAW

Verksamhet på EU- och internationell nivå

World organisation for Animal Health, WOAHA

Under året har SCAW deltagit i styrgruppsmöten med WOAHA Platform on animal welfare for Europe, och haft styrgruppsmöten i WOAHA-Collaborating Centre tillsammans med IZSAM samt ett arbetsmöte. Arbetet inom WOAHA har framför allt berört riktlinjer och checklistor för djurtransporter, hanteringen av förvildade tamdjur, och hållbarhetsfrågor med anknytning till djurhållning. En mer fullständig redovisning av aktiviteter har lämnats för WOAHA:s egen sammanställning. För mer information se <https://rr-europe.woah.org/en/the-oie-reference-centres-reference-laboratories-and-collaborating-centres/collaborating-centres/>

EURCAW-Ruminants & Equines

EU-kommissionen godkände ansökan i slutet av 2019 och EURCAW - Ruminants & Equines skulle starta sin verksamhet 1 juni, men starten drog ut på tiden eftersom kontraktet inte blev slutligt signerat av kommissionen. Sedan 2021 är dock verksamheten igång, och förväntas fortsätta även under åren som kommer. SCAW var huvudansvarig för ett virtuellt möte för de nationella djurvälståndscentrumerna och myndigheternas stödorgan, tillsammans med de två andra EURCAW centrumerna, där 89 deltagare från 22 medlemsstater deltog. Möten för medlemsstaternas ansvariga myndigheter och med Reflection Board har också genomförts. DG Santé har regelbundna möten med EURCAW. SCAW håller i månatliga möten med ledningsgruppen. EURCAW har under året producerat ett antal faktablad och svar på frågor kring djurvälstånd för idisslare och hästar, och arbetat med hemsidan. <https://www.eurcaw-ruminants-equines.eu/>

Care4Dairy

EURCAW - Ruminants & Equines startade även ett projekt tillsammans med IDELE (forsknings- och utvecklingsinstitut i Frankrike) och Phylum (konsultbolag rörande strategier inom livsmedelskedjan i Frankrike som handlar om att ta fram best practice för kalvar, kvigor, mjölkkor och för kor som ska gå till slakt. Projektet startade i januari 2022 och har förlängts en bit in på 2024.

The European Forum for Animal Welfare Councils, EuroFAWC

SLUs vetenskapliga råd för djurskydd är medlem av The European Forum for Animal Welfare Councils, EuroFAWC (<https://www.eurofawc.com/home/1>). VRD (SLU:s Vetenskapliga Råd för Djurskydd) har under året medverkat i EuroFAWC:s årliga möte (hybridmöte) samt i diverse erfarenhetsutbyten via e-post. Visst informationsutbyte sker här även med SCAW.

Nätverket för europeiska Animal Welfare Centres

Nätverket består av de länder i EU som har utsett djurvälståndscentrum, d.v.s. Frankrike, Finland, Grekland, Italien och Sverige. Även Slovenien har nyligen utsett ett nationellt centrum för djurvälstånd, vilka förväntas bli inbjudna under 2023. Nätverket har virtuella möten ca 4 gånger per år, där vi utbyter information. Frankrike är sammankallande och SCAW har medverkat i den utsträckning vi hunnit med.

Better training for safer food, BTSF

Medarbetare vid SCAW har under året medverkat i arbetet med BTSF-utbildningar om djurvälstånd och djurskyddskontroll vid grisproduktion och även medverkat i framtagandet av en onlinekurs beträffande inspektioner av anläggningar med slaktkycklinguppfödning. Detta arbete har avslutats under året.

ISO-standarder

SCAW har i viss utsträckning deltagit i Swedish Standards Institute:s (SIS) möten och bevakat standarder rörande djurvälstånd.

International Training Program, ITP

SCAW har under året varit en del av en projektledningsgrupp som med SVA som projektägare leder ett SIDA-finansierat kapacitetssupplemningsprogram (International Training Program, ITP), på temat Healthy Livestock – Safe food, med partnerländer i östra Afrika. SCAW har vidare undervisat inom djurskydd och djurvälstånd inom ramen för programmet.

TABLE

SCAW har under 2022 bidragit med text till så kallade ”explainers” inom djurvälstånd och djuretik åt projektet TABLE som är ett samarbetsprojekt mellan SLU, the University of Oxford och Wageningen University and Research.

Verksamhet inom Norden och Baltikum

NordCAW

SCAW deltog i en NordCAW-konferens på temat djurvälstånd och hållbarhet anordnad av kollegor inom NordCAW vid Estonian University of Life Sciences.

En presentation hölls även om projektet HAnimSPAC (se nedan). Ett möte mellan de ingående länderna i NordCAW hölls i samband med konferensen.

Happy Animals for Sustainable Production and Consumption, HAnimSPAC

Happy Animals for Sustainable Production And Consumption, HAnimSPAC project, ett samarbetsprojekt mellan universitet och forskningsinstitut i Sverige, Estland, Lettland, Litauen, Ukraina och Azerbajdzjan, lett av SLU (ej SCAW) har startats. Under 2022 har delegater från Azerbajdzjan och Ukraina kommit till Sverige för ett tvådagarsmöte som SCAW deltog i. Vidare har två enkätundersökningar i Azerbajdzjan och Ukraina genomförts med hjälp från SLU för att undersöka lantbrukare och konsumenters inställning till djurvälstånd.

Verksamhet på svensk nivå

Nationell kontaktpunkt för skydd av djur vid tidpunkten för slakt och annan avlivning

SCAW är av regeringen utsedd att vara Sveriges kontaktpunkt i enlighet med artikel 20 i förordning (EG) nr 1099/2009. Målet med förordningen är att nå ett gott djurskydd i samband med avlivning av djur, inklusive slakt av djur vid slakteri.

Det innebär bland annat att kontaktpunkten har tillhandahållit oberoende vetenskapligt stöd till de behöriga myndigheterna Jordbruksverket, Livsmedelsverket och länsstyrelsen. Kontaktpunkten har också bistått och stöttat kontrollmyndigheterna, samt anordnat årliga fortbildningsträffar för de djurskyddsansvariga vid landets slakterier. Utöver detta har SCAW även haft ett aktivt utbyte med kontaktpunktens motsvarigheter i andra medlemsstater inom EU och med EU-kommissionen.

SCAW har under året aktivt medverkat i länsstyrelsernas gemensamma kontrollprojekt för 2022, vilket var helt inriktat på inspektion och revision av slakterier. SCAW har bistått med expertkompetens och bidragit till framtagandet av riktlinjer för projektet och för bedömningar i fält.

Forskningsnätverk, projekt och samarbeten

Tiden som djurvälståndindikator vid ringmärkning av vilda fåglar

En vild fågels utsatthet och energiåtgång ökar ju längre tid den är i fångenskap. SCAW deltar tillsammans med institutionen för vilt, fisk och miljö, SLU, i ett projekt där tidsåtgången för de olika momenten i ringmärkningen dokumenteras. Projektet finansieras av Marie-Claire Cronstedts Stiftelse.

SCAW har under 2022 tillsammans med externa aktörer som sökt samarbete med SCAW fått medel via en upphandling med Jordbruksverket för att genomföra en

informationsinsats om hästvälfärd med avseende på L17, dvs. träning och tävling med häst samt användande av utrustning. Arbetet kommer pågå under 2023 och 2024.

SCAW har under 2022 bildat en samverkansgrupp för exotiska och mindre sällskapsdjur tillsammans med Jordbruksverket, Länsstyrelsen, Zoorf, Svenska djurparksföreningen och veterinärer med spetskompetens inom området.

SCAW har under 2022 påbörjat arbetet med att bilda en samverkansgrupp för hästvälfärd.

Externa expertgrupper och arbetsgrupper

SCAW:s personal deltar i flera nätverk, referensgrupper och råd där frågor om djurvälstånd är centrala.

SCAW ingår i:
Näringsdepartementets nationella djurskyddsnätverk
Näringsdepartementets samrådsgrupp för djurskydd vid slakt
Jordbruksverkets dialoggrupp djurskydd
Jordbruksverkets referensgrupp för vilt och djurskydd
Samverkansgruppen för hundvälfärd (bestående av SKK, Veterinärförbundet, SJV, länsstyrelserna, SLU, m.fl.)
Uppsala regionala djurförsöksetiska nämnd
Sveriges Nationella kommitté (NK) för skydd av djur som används för vetenskapliga ändamåls expertgrupp
Swedish Standard Institutes (SIS) tekniska kommitté
Viltforum vid fakulteten för skogsvetenskap, ett forum för internt samarbete om viltfrågor på SLU
Samverkansgruppen för exotiska och mindre sällskapsdjur
Vetenskapsrådets expertgrupp för försöksdjursvetenskap
Samverkansgrupp för hästvälfärd (under bildande)
Jordbruksverkets myndighetsöverskridande samverkansgrupp för djurens hälso- och sjukvård vid kris eller höjd beredskap.

SCAW medverkar även i ett antal nationella och internationella grupper och nätverk gällande djurskydd och djurskyddsforskning.

Seminarier/workshops/utbildningar

Seminarier (huvudarrangör)

SCAW har under 2022 har anordnat ett seminarium riktat mot hästnäringen på temat Hållbara hästar – hållbar näring med närmare 80 deltagare. Seminariet finansierades med medel erhållna från NKJ. Arbetet med frågan kommer fortsätta under 2023.

Se även aktiviteter under de olika projekten/samarbetena, t.ex. NordCAW.

Seminarier (inbjudna talare)

Medarbetare vid SCAW föreläste vid en seminarieserie på temat One Health och One Welfare anordnad av norska veterinärinstitutet.

Medarbetare vid SCAW föreläste vid riksdagens seminarium om fiskvälfärd.

Medarbetare vid SCAW presenterade HAnimSPAC och genomförda enkätundersökningar vid NordCAW-konferensen i Tartu.

Medarbetare vid SCAW presenterade resultat från projekt/studie vid European Veterinary Conference for Behavioural Medicine and Animal Welfare på Mallorca.

Medarbetare vid SCAW har föreläst om bedömningsmall för djurhälsa för gnagare i samband med försök på en workshop arrangerad av Sveriges 3R-center.

Kurser/utbildningar

SCAW har, i samarbete med KRAV, arrangerat de årliga fortbildningsträffarna för de djurskyddsansvariga vid landets slakterier.

SCAW har föreläst om bedömning av nötkreatur på samsynsdag för Länsstyrelserna i Stockholm, Uppsala och Sörmlands län.

SCAW har föreläst om bedömning av nötkreatur för KIWA, som certifierar KRAV-besättningar.

SCAW har vidare deltagit med föreläsare inom veterinärprogrammet, etologi- och djurskyddsprogrammet samt i olika masterskurser anordnade av SLU.

Förfrågningar och remisser

SCAW har under året skrivit 19 olika utlåtanden till Länsstyrelsen och Polismyndigheten i olika djurskyddsfrågor gällande livsmedelsproducerande djur, respektive sport- och sällskapsdjur. SCAW:s medarbetare har även deltagit som expertvittnen i polisutredningar i olika djurskyddsärenden.

SCAW har även lämnat/deltagit i samt koordinerat följande 12 svar över remisser och samråd från olika centrala myndigheter och departement, etc.:

- Yttrande över remiss från Näringsdepartementet gällande Statens jordbruksverks rapport Uppdraget att föreslå vilka bestämmelser på djurskyddsområdet som bör omfattas av ett nytt sanktionssystem samt Näringsdepartementets promemoria Skyldighet att lämna uppgifter till Transportstyrelsen om sanktionsavgifter som avser överträdelse av djurtransportförordningen
- Yttrande över remiss från Jordbruksverket gällande miljöersättningar, djurvälståndersättningar och kompensationsstöd
- Yttrande över remiss från Jordbruksverket gällande EU:s djurskyddslagstiftning.
- Yttrande över remiss från Naturvårdsverket gällande hund som jaktmedel.
- Yttrande över remiss från Socialdepartementet gällande ledarhund, Ds 2022:16.
- Yttrande över remiss från Jordbruksverket gällande förslag till nya föreskrifter om registrering av hundar och katter (dnr 5.2.16-12415/2022).
- Yttrande över remiss från Naturvårdsverket gällande samråd licensjakt och skyddsjakt säl 2022/2023.
- Synpunkter på Jordbruksverkets vägledning för kontrollmyndigheter m.fl. Bilaga hund och Bilaga katt.
- Synpunkter på det statliga åtagandet inom veterinär service och smittskyddsberedskap
- Yttrande över samråd om förslag till föreskrifter och allmänna råd om miljöersättningar, djurvälståndersättningar och kompensationsstöd.
- Yttrande över remiss från departementet gällande förslag till nya föreskrifter om registrering av hundar och katter.
- Yttrande över remiss från Jordbruksverket gällande förslag till föreskrifter om särskilda villkor för införsel och hållande av sällskapsdjur från Ukraina Dnr 6.6.16-16199/2022

SLU:s Vetenskapliga råd för djurskydd (VRD)

SCAW har under året utgjort kanslifunktion åt VRD. SCAW:s föreståndare är ordförande för VRD och en medarbetare på SCAW är även medlem i VRD.

Kommunikation

SCAW arbetar vidare med kommunikationen med nationella och internationella aktörer inom djurvälståndsområdet med avsikt att profilera SCAW och SLU:s arbete inom djurskydd/djurvård och för att fortsättningsvis etablera ett hållbart varumärke för djurvälståndfrågor på SCAW och vid SLU.

Kommunikationsplan

SCAW:s kommunikationsplan uppdaterades under 2022.

Hemsidan

Hemsidan har uppdaterats löpande under året med nyheter, seminarier, projekt, publikationer samt yttranden från SLU:s vetenskapliga råd för djurskydd.

Kanslifunktioner

Med administrativ assistans från institutionen för HUV diarieför och upprättar SCAW dokument fortlöpande och registrerar in- och utgående handlingar i ärendehanteringssystemet Public 360.

Koordinering av remissvar inom SLU och att vara behjälplig med diarieföring, handräckning och personal åt det Vetenskapliga rådet för djurskydd är en väsentlig del av kansliets arbete. Samverkansverktyget Teams och SLU diarium används som samlingsplats för arbetsmaterial och ärendehantering.